

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 93/17
Luxemburg, 12 septembrie 2017

Hotărârea în cauza C-589/15 P
Alexios Anagnostakis/Comisia

Curtea confirmă că propunerea de inițiativă cetățenească europeană prezentată de un resortisant grec pentru a permite anularea datoriei publice a țărilor în stare de necesitate nu poate fi înregistrată

Obiectul unei asemenea inițiative nu își găsește niciun temei în tratate

Potrivit Tratatului UE, cetățenii Uniunii, în număr de cel puțin un milion provenind din cel puțin un sfert din statele membre, pot lua inițiativa de a invita Comisia, în limitele atribuțiilor sale, să propună legiuitorului Uniunii să adopte un act juridic în vederea punerii în aplicare a tratatelor („inițiativă cetățenească europeană”). Înainte de a putea începe colectarea numărului necesar de semnături, organizatorii inițiativei cetățenești europene trebuie să o înregistreze la Comisie, care examinează mai ales obiectul și obiectivele acesteia. Comisia poate refuza înregistrarea propunerii de inițiativă, printre altele, atunci când obiectul acesteia din urmă se află în mod vădit în afara sferei sale de competență în ceea ce privește propunerea unui act juridic legiuitorului Uniunii.

Domnul Alexios Anagnostakis, cetățean grec, se află la originea propunerii de inițiativă cetățenească europeană „Un milion de semnături pentru o Europă a solidarității”, care a fost transmisă Comisiei la 13 iulie 2012. Obiectul acestei inițiative este de a consacra în legislația Uniunii „principiul stării de necesitate, potrivit căruia, atunci când existența financiară și politică a unui stat este amenințată ca urmare a rambursării unei datorii odioase, refuzul plății acestei datorii este necesar și justificat”. Propunerea de inițiativă se referă la politica economică și monetară (articolele 119-144 TFUE) ca temei juridic al adoptării sale.

Prin decizia din 6 septembrie 2012¹, Comisia a refuzat înregistrarea propunerii domnului Anagnostakis pentru motivul că nu intra în mod vădit în sfera sa de competență. Domnul Anagnostakis a sesizat atunci Tribunalul Uniunii Europene în vederea anulării deciziei Comisiei. Prin Hotărârea din 30 septembrie 2015², Tribunalul a respins acțiunea domnului Anagnostakis, considerând că, în lumina tratatelor, Comisia nu are facultatea de a propune legiuitorului Uniunii consacrarea principiului potrivit căruia datoria publică a țărilor aflate în stare de necesitate ar trebui să poată fi ștearsă. În aceste condiții, domnul Anagnostakis a declarat recurs în fața Curții de Justiție pentru a obține anularea hotărârii Tribunalului.

Prin hotărârea pronunțată astăzi, **Curtea respinge recursul domnului Anagnostakis și confirmă astfel hotărârea Tribunalului.**

Curtea subliniază, mai întâi, că, ținând seama de importanța inițiativei cetățenești europene ca mijloc pentru cetățeni de a participa la viața democratică a Uniunii, Comisia trebuie să motiveze clar orice decizie prin care refuză înregistrarea unei propuneri de inițiativă. Având însă în vedere caracterul foarte succint și lipsa de claritate a propunerii de inițiativă în cauză, Curtea validează concluzia Tribunalului potrivit căreia decizia Comisiei este suficient motivată în speță.

Curtea verifică, în continuare, raționamentul juridic al Tribunalului în legătură cu articolul 122 alineatul (1) TFUE, potrivit căruia Consiliul poate, în spiritul solidarității dintre statele membre, să

¹ Decizia C(2012) 6289 final a Comisiei din 6 septembrie 2012 de respingere a cererii de înregistrare a inițiativei cetățenești europene intitulată „Un milion de semnături pentru o Europă a solidarității”, prezentată Comisiei la 13 iulie 2012.

² Hotărârea din 30 septembrie 2015, *Anagnostakis/Comisia* (T-450/12, a se vedea și CP [108/15](#)).

adopte măsuri corespunzătoare situației economice. Ea consideră, asemănător Tribunalului, că această dispoziție din TFUE nu vizează măsuri care au în esență obiectivul de a atenua gravitatea dificultăților de finanțare a unui stat membru. În plus, Curtea confirmă că această dispoziție nu poate să constituie un temei pentru adoptarea unei măsuri sau a unui principiu care să abiliteze, în esență, un stat membru să decidă în mod unilateral să nu ramburseze întreaga sa datorie sau o parte a acesteia.

În ceea ce privește analiza articolului 122 alineatul (2) TFUE, în temeiul căruia Consiliul poate acorda o asistență financiară a Uniunii unui stat membru care se confruntă cu dificultăți din cauza unor catastrofe naturale sau a unor evenimente excepționale situate în afara controlului său, Curtea validează și de această dată raționamentul juridic al Tribunalului. Astfel, ea consideră, la rândul său, că această dispoziție a TFUE, pe de o parte, nu permite să se justifice introducerea pe cale legislativă a unui mecanism general care permite nerambursarea datoriei întemeiat pe principiul stării de necesitate și, pe de altă parte, are ca obiect numai o asistență financiară acordată de Uniune, iar nu de statele membre. Prin urmare, Tribunalul a statuat în mod valabil că adoptarea principiului stării de necesitate nu poate intra în sfera noțiunii de asistență acordată de Uniune, întrucât un asemenea principiu nu ar viza numai datoria unui stat membru față de Uniune, ci și datoria deținută de alte persoane publice sau private (printre care și statele membre).

În sfârșit, Curtea consideră, la fel ca Tribunalul, că principiul stării de necesitate nu poate fi justificat nici de articolul 136 TFUE, în virtutea căruia Consiliul adoptă măsuri pentru a consolida coordonarea și supravegherea disciplinei bugetare a statelor membre ale zonei euro și pentru a elabora orientările de politică economică privind aceste state. Astfel, nimic nu permite să se concluzioneze că adoptarea principiului stării de necesitate ar avea ca obiect consolidarea coordonării disciplinei bugetare sau ar face parte din orientările de politică economică, cu atât mai mult cu cât acest principiu ar avea în realitate ca efect să înlocuiască libera voință a părților contractante, consacrată la articolul 136 TFUE, cu un mecanism legislativ de abandonare unilaterală a datoriei publice.

MENȚIUNE: Curtea de Justiție poate fi sesizată cu un recurs, limitat la chestiuni de drept, împotriva unei hotărâri sau ordonanțe a Tribunalului. În principiu, recursul nu are efect suspensiv. Dacă este admisibil și întemeiat, Curtea anulează decizia Tribunalului. Atunci când cauza se află în stare de judecată, Curtea poate să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul. În caz contrar, ea trimite cauza spre rejudecare Tribunalului, care este legat de decizia pe care Curtea a pronunțat-o în recurs.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708